

Jólagávur fyri 10 mió kr um árið

Tað er á leið tað, sum peningastovnarnir hava latið føroysku sethúsaeigarum seinasta mánaðin, nú altjóða rentufallið av álvara fann veg til Føroya

PENINGASTOVNAR

Jákup Mørk

Fyri at vita, hvussu stjórnarnir sjálvir síggja upp á velduga rentufallið, sum hevur verið á føroyska lánsmarknaðinum seinastu tíðina, hava vit sent stjórunum í Suðuroyar Sparikassa, Føroya Banka, Føroya Sparikassa og Norðoya Sparikassa teldubræv.

Spurningarnir sum so vóru hampuliga greiðir, men tíverri hevur tað so bert verið tann eini stjórin, sum hevur svarað okkum aftur um hetta. Tí ber illa til at staðfesta, hvørja støðu samlaði føroyski figgjarheimurin hevur til málið, men her er so tað, sum Søren L. Bruhn, stjóri í Suðuroyar Sparikassa.

Føroysku peningastovnarnir hava rættiliga verið í jólahýri seinastu vikurnar. Hvussu ber tað til, at hetta er hent somikið knappliga nú? Hetta er jú ein trendur, sum hevur verið at sæð í grannalondum okkara í drúgva tíð.

Eftir míni sannføring, so er føroyska rentulækkingin ikki eitt úrslit av fallandi altjóða rentuni. Ikki minst, nú figgjarmarknaðurin eftir øllum at døma stendur fyri hækkandi rentum komandi tíðina.

Heldur er talan um úrslit av lokalari kapping á føroysku marknaðinum, har nýggir aktørar royna at trýsta seg inn, samstundis sum gamlir aktørar hava víðkað sín aktivitet til nýggjar marknaðir.

Oformliga hevur talan verið um eina javnvág á marknaðinum. Seinastu tíðina hevur javnvágin verið undir trýsti, tí ymsu stovnarnir støðugt hava undirbjóðað hvønnannan. Nú er hetta so veruliga gjørt sjónligt. Føroyski marknaðurin er jú eisini so

Stjórin í Suðuroyar Sparikassa heldur, at føroyska rentustøðið nú er so nær botninum, sum tað kann vera. Og komandi ár skulu sethúsaeigarar neyvan vænta sær eina eins góða jólagávu

lítill, at tað er lætt at síggja, um onkur lækkar rentuna ella kanska økir 1. veðrætt-

in fyri at vinna marknaðarpartar. Hetta hevur sum so ikki tí stóru ávirkanina, um

talán er um einstakar hendningar, men gerst tað einvani, so verður jú svarað

aftur. Alt í alt verða tó helst ikki teir stóru marknaðarpartarnir fluttir við

hesum, tá rentan aftur finnur sína føstu legu. Men so er stríðið farið fram, og luftin er at kalla reinstað millum kappingarneytnar.

Hartil hevur prokuttmenningin hjá føroyskum peningastovnum verið væl aftan fyri tað, sum vit hava sæð í hinum norðanlondum, tá tosað verður um avdráttarskáar, gjaldsskáar og lán yvir langt áramál. Eitt nú kanst tú í Svøríki taka lán, sum ganga yvir 100 ár, meðan tað í Danmark er vanligt við 30 árum. Talan er um eitt ótal av nýggju figgjarligum vørum, sum eru vanligar aðrastaðni, men sum vit ikki fáa at síggja fyrr enn komandi árin.

Hvussu nógv rokna tit við, at hetta kemur at kosta tykkara peningastovni?

Sjálvandi ávirkar ein rentulækking vinningin hjá okkum. Og væntaði missurin hjá okkum er helst á javnur tann hjá hinum peningastovnunum. Sjálvandi í lutfalli við støddina.

Kann rentan á sethúsamarknaðinum lækka enn meira, enn hon ger í lötuni?

Eg vænti ikki, at rentan á húsafigging lækkar nógv meira. Hetta tí talan sær út til at verða um hækkandi renu í Europa, og ikki minst, tí miðalrentan á føroyskari sethúsafigging nú er á støði við teirri dansku. Dansku figgjarstovnarnir hava í dag ein miðal marginal á privatkundum, sum er 5%, men hinvegin forvinna teir munandi meira í avgjöldum. Tað, sum ger dansku figgingina bíliga, er realkreditt-figgingin, sum er galdandi upp til 80% av samlaða virðinum. Hartil er at siga, at um rentan á sethúsafigging fellur enn meira, so byrja aðrir møguleikar enn júst hetta at gerast munandi meira áhugaverdir hjá føroysku figgjarstovnunum.

At enda. Um tú skalt gita. Hvør verður so jólagávan til sethúsaeigarar næsta ár?

Eg eri bangin fyri, at jólagávuhittið til sethúsaeigarar í komandi ári er ein varislig rentuhækkan, kryddað við ymsum hækkunum í ómaksgjöldum.